

Yöneticilerin

97%

'si , operasyonlarını elektrifiye etmenin enerji güvenliğini artıracığını düşünüyor

Türkiye'nin ithal fosil yakıtlara olan bağımlılığı, son dönemde giderek daha dalgalı bir seyir izleyen küresel enerji piyasalarının yarattığı enflasyonist etkilere kapı aralayarak ülke ekonomisini kırılgan hâle getiriyor.

İş Dünyasının İhtiyaçları

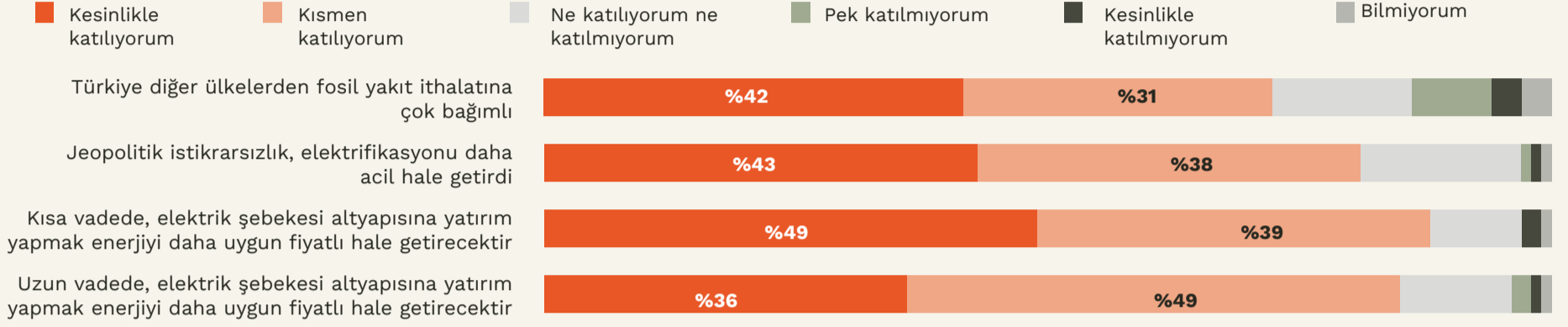
Şirket yöneticileri, şebekenin genişletilmesi ve dijitalleştirilmesine yönelik uzun vadeli yatırımların artırılmasını istiyor. Yöneticilerin %88'i , atılacak bu adımın enerjiyi daha uygun fiyatlı kılacağını savunuyor.

Politika Bağlamı

Türkiye, yakın vadede temiz elektrifikasyonu iddialı bir şekilde yaygınlaştırmayı ve bu politikayı 2026 sonlarında Türkiye'nin başkanlığında düzenlenecek BM COP 31 iklim zirvesinin temel önceliklerinden biri hâline getirmeyi hedefliyor. Temiz elektrifikasyon, ülkenin 2053 net sıfır emisyon hedefine ulaşmasına yardımcı olmanın ötesinde, Türkiye'nin küresel ölçekte rekabetçi bir yeşil sanayi altyapısı etrafında şekillenen, yüksek katma değerli bir üretim ekosistemi yaratma hedefine de kilit bir katkı sunuyor. Hükûmetin "YEKA" modeli de bu hedefi destekliyor. Bu model, yenilenebilir enerji projeleri geliştiren firmalara kritik bileşenlerin belirli bir kısmını yerli üreticilerden tedarik etme zorunluluğu getiriyor. Türkiye'nin temiz sanayileşme planlarına, ülkenin açık ara en büyük ticaret ortağı konumundaki Avrupa Birliği'nin dönüşüm odaklı politikaları ve düzenleyici hamleleri de belirli ölçüde şekil veriyor.

Hükûmetin yanı sıra iş dünyası liderleri de elektrifikasyonun sağlayabileceği ekonomik kazanımların farkında. Üst düzey yöneticilerin büyük çoğunluğu (%95), operasyonlarını elektrifiye etmenin işletmelerini daha rekabetçi hâle getireceğini belirtiyor. İş dünyası liderlerinin büyük bir kısmı, elektrifikasyonun yeni düşük karbonlu pazarların kapısını açıp mevcut ihracat kanallarını güçlendirmenin yanı sıra enerji fiyatlarının istikrar kazanmasına (%95) ve enerji faturalarının düşmesine (%90) de katkıda bulunacağını düşünüyor. İç piyasadaki enerji fiyatları üzerinde zincirleme etkiler yaratarak enerji maliyetlerinin karşılanabilirliği konusunda endişelere yol açan son dönemdeki jeopolitik istikrarsızlıklar da bu algıyı güçlendiriyor. Petrol ve gaz, toplam enerji tüketiminin yarısından fazlasını (%55-60) oluştururken petrolün %93'ü, gazın ise %99'u ithal ediliyor. İş dünyası liderlerinin %72'si, bu tablonun artık fosil yakıt ithalatına aşırı derecede bağımlı bir Türkiye anlamına geldiğini ifade ediyor. Benzer şekilde %81'lik bir kesim de mevcut jeopolitik durumun temiz elektrifikasyon hamlesini çok daha acil kıldığına inanıyor.

Türk yöneticiler, güvenli ve uygun fiyatlı enerji için elektrifikasyonu destekliyor.

Aşağıdaki ifadelere ne derece katılıyorsunuz veya katılmıyorsunuz?

İş Dünyasının Bakış Açısı

Türk şirketlerinin elektrifikasyona yönelik iştahı, fosil yakıtla çalışan ekipmanlardan vazgeçmeye hazır olmalarında da açıkça görülüyor. Üst düzey yöneticilerin çok büyük bir kısmı (%87), bu geçişi 2030'a kadar tamamlamayı öngörüyor.. Bu oran ankete katılan on sekiz pazarın ortalamasını 15 puan aşıyor. Öte yandan yöneticilerin çoğuna (%75) göre iş dünyasındaki elektrifikasyon hızı, hükûmetin yürüttüğü hazırlıkları geride bırakıyor. Bu noktada şebeke kapasitesi, önemli bir darboğaz olarak öne çıkıyor. Ankete katılanlara sunulan tüm olası politika araçları arasında yöneticilerin en çok desteklediği hamle (%44), şebekenin genişletilip dijitalleştirilmesi. Dahası, üst düzey yöneticilerin çoğu, elektrik sistemine daha fazla uzun vadeli yatırım çekilmesi hâlinde enerji maliyetlerinin çok daha karşılanabilir olacağına inanıyor. Bu bakış açısı, hükûmetin de gözünden kaçmıyor. Nitekim, ülkenin iletim altyapısını iyileştirmeye ve yenilenebilir enerji entegrasyonunu sağlamaya yönelik kapsamlı

bir planın hayata geçirilmesi için yakın zamanda Dünya Bankası'ndan finansman ve teknik destek sağlandı. İlk kez 2024'te duyurulan 28 milyar dolarlık bu plan, özel sektör yatırımlarını teşvik etme amaçlı çeşitli önlemler içerirken Avrupa sınırları içindeki en iddialı batarya projesi havuzu da bu önlemlerin başında geliyor.¹ Mevcut yönetim, şebeke modernizasyonunu desteklemek amacıyla çok taraflı kalkınma bankalarıyla aktif temas yürüterek iletim altyapısını iyileştirmek ve yenilenebilir enerji kaynaklarını entegre etmek için Dünya Bankası'ndan önemli ölçüde finansman ve teknik destek sağlıyor.

Tüm bunlara rağmen iş dünyası, politika cephesinde fazla belirsizlik olmasından şikâyetçi: Yöneticilerin üçte ikisi (%67), sık yaşanan politika değişikliklerinin operasyonlarını elektrifiye etmeyi zorlaştırdığını belirtiyor.

¹ <https://www.invest.gov.tr/en/sectors/pages/energy.aspx>